

cramussar (AlcM) sembla pron. vulgar d'*escaramussar* amb significat apagesat.

¹ També el DAG, data del S. XIV un exemple balcar que no puc verificar (i que AlcM no recull), però tant se val havent-hi el trobat per Alart.

Esgriolar, V. *griola* (GRILL) *Esgritollar* i *esgrotoiar*, encreuament d'*esgratinyar* amb *esgrifollar* *Esgrius*, V. *esgarrijar* *Esgroguèir*, *esgroguissar*, V. *groc* *Esgrotoiar*, V. *esgritollar* *Esgruell*, -ellar, V. *esgüeller* *Esgruixar*, V. *gros* *Esgrumar*, V. *grum* + *Esgrumera*, V. *escuma*, -*mera* *Esgrumir-se*, V. *grum* *Esgrunol*, *esgrumolar*, V. *bramar* (BRAMAR) *Esgrumollar*, V. *grum* *Esgrunar*, V. *engruna* *Esguard*, *esguardament*, *esguardar*, V. *guardar* *Esguardec*, *esguardecar*, sembla forma alterada d'un encreuament d'*esparracar* amb *esquadrar* (fer a bocins la fusta) *Esguassa*, *esguassar*, V. *guassa* *Esgubiador*, *esgubiar*, V. *gúbia*

ESGÜELLAR, més que purament onomatopèic sembla ser un derivat un poc alterat de *godall* i de *guilla*, que són els animals que xisclen amb aquesta veu. □ 1.ª doc.: 1867. No fou recollit pels diccs. del S. XIX (manca encara Lab. 1888).

El primer d'usar el verb i el substantiu *esgüell* fou Verdaguier, aquest ja en el primer esborrall de l'*Atl.*, de 1867: «ahont abans sonavan cornamusas y grayes / sols s'hou l'*esguell* dels gossos y feres que 'n desterra / la tronant cruxidera ---» (I, 37c), vers descartat en la versió de 1877; en canvi figura en aquesta el verb, en un altre cant: «ja no hi badallen homes, ja gossos no hi *esgüellan* ---» (VIII, 4c), però també ho va canviar en l'ed. de 1878. El recollí el DAG, com a mot de la Pna. de Vic: «auillido, crit agut del porc quan el maten, del conill o llebre quan els gossos l'agafen, de les rates, etc.», i *esguellar* «auillar, chillar»; i hi afegeix *esgruell* i *esgruellar* com a variants usades a Sant Feliu de Guíxols com a grunyit del porc (variants secundàries, amb *r* per repercussió de la *ll*). JAmades (BDC XIX, 136) i AlcM ho localitzen de més a més a Bagà, Ripoll, Andorra, i Rupit. Efectivament no és d'ús general ni en cat. or., i jo tinc algun record d'haver-lo sentit, però per allà, i aplicat precisament als porcs petits que tenen precisament aquest xiscle agut, els matin o no. I en tinc nota, que vaig pendre en un altre poble de les Guilleries, a Espinelves, l'any 1936 en una nit freda d'hivern, on em preguntaren si havia reparat «quins *azguéls* que feien les guilles».

Ara bé tot això em fa pensar si més que una vera onomatopèia¹ no és un verb derivat en *es-* del nom dels *godalls* i de les *guilles*; car justament aqueixa és l'àrea on s'usen el mot *godall*, que fora d'allà es diu *porcell* o *garrí*, i el mot *guilla*, que en català central és *guineu* i en l'occid. i val. *rabosa*. Com que *guilla* ve del germ. WISLA (NP) fóra legítim de suposar que el verb ja venia creat des del temps en què el *gui-* d'origen germ. encara sonava *gui*, i que llavors es va fer **esguillar* de *g(u)illa* i **esgodallar* de *godall*, però la influència d'*esgodallar* i dels verbs tan nombrosos en -*ellar* féu

que *esguillar* conservés més temps el *gu* fins a acabar fusionant-se els dos verbs en la forma *esgüellar*.

¹ Com, p. ex., *güec* (AlcM, § 1), factor que tanmateix hi contribuiria.

Esguellar, *esguell*, 'esquinç', probablement de *esgullar* × *esqueixar* i potser *esgavellar* *Esguerrar*, *esguerro*, V. *garra* *Esguillar-se*, V. *esquillar-se* *Esguimar-se*, *esguimbar-se*, encreuament, d'*esgambar-se* (*gamba*, CAMA) amb *estimbar-se* *Esguinaldo*, V. DCEC (AGUINALDO) *Esguinç*, *esguinçar*, V. *esguinçar* *Esguit*, *esguitar*, V. *esquitxar* *Esguitarrar*, V. *guitarra* *Esguillada*, V. *esquillar* *Esguitós*, V. *esquitxar* *Esguimar-se*, potser d'*esguineuar-se* (derivat de *guineu*) influït per alguna variant d'*amagar-se* o *esguimbar-se* *Esguivar-se* pron. local d'*esquivar* (sota la influència d'*esquiu*) *Esgumball*, compromís entre *escoball* i *escombrall*

²⁰ ESLINGA i ESLINGAR, de l'angl. *sling*, probablement per conducte del fr. antiq. *eslingue* (avui *élingue*), veg. DCEC (ESLINGA). □ 1.ª doc.: 1924, BDC XII.

²⁵ ESLIP, de l'angl. *slip* id. □ 1.ª doc.: 1932, DFa. (no DOrt.).

Esllampegat, V. *llamp* *Esllanguida*, *esllanguiment*, *esllanguir*, -*guit*, V. *llanguir* *Esllanissar*, V. *llana* *Esllapissada*; barbarisme d'alguns per *esllavissada* + *Esllarassar-se*, V. *esllavissar* (LLAU)

Esllargamissar-se, probablement d'un **esllargambissar-se*, encreuament d'*esllargandaixar-se* (*llargandaix*, LLANGARDAIX) amb *esllavissar-se*: el mot es basa exclusivament en una dada anònima del DAG,¹ potser no ben exacta en la forma.

¹ Definint *esllargamissar-se*, -*ssament*, com a «esllenegar-se, -egament». D'allà el va treure JM. de Sagarra, a qui jo havia sentit dir diverses vegades, ja abans, en converses i tertúlies estiuenques de Sant Pol, replicant als qui ponderaven la riquesa i finor del parlar popular, que ara ja tot era en el DAG, i que ell se'n nodria cada dia més. Per desgràcia llegint i escorcollant el lèxic del seu «Comte Arnau» vaig haver de constatar que tots els mots originals eren trets del DAG. La sospita que la frase que reporta AlcM d'una «carta d'un barceloní» és de Sagarra, sembla tristament massa fundada: no hi ha notícia de tal mot a Barcelona, i ací l'innominat corresponsal ja deforma el sentit del mot donant-li el valor de 'llargarut', contaminat per aquest parònim: devia contestar a una demanda d'informació, amb flac enginy verbal, que el mot <l'havia trobat> «en les *esllargamissades* planes del rabassut diccionari [Aguiló]» (cf. les coses semblants observades en *carrandella* i altres notes del present dicc.). Hi ha en aquest sentit un tombant decisiu en l'obra de Sagarra, entre el que escriví fins a *All i salobre*, encara tan original i digne d'estudi, i el que ve després.